

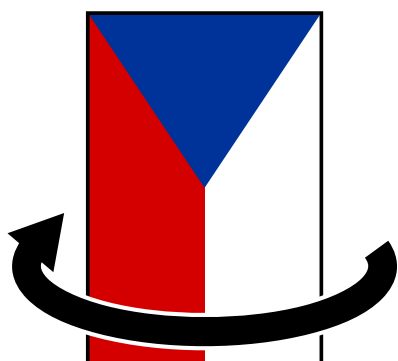
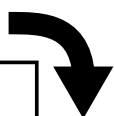
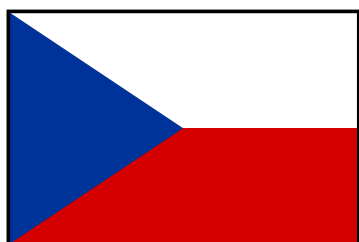
VEXI KLUB *Junior*

VEXÍK

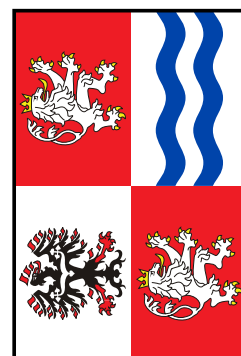

3

Jak vyvěsit českou vlajku svisle?

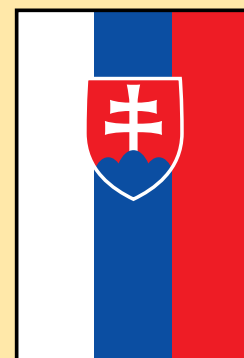
V minulém čísle jsme si představili základní pravidla vyvěšování české státní vlajky. Přirozená podoba vlajek je vodorovná, ale pokud už se setkáte s tím, že je třeba vlajku umístit svisle (tedy s klínem nahoře), je dobré si zapamatovat pravidlo správného přetočení vlajky, jak to vidíte vlevo. Co bylo na vlajce nahoře bude vlevo a co bylo vlevo bude nahoře. Jaké jsou nevýhody svislého vyvěšování? Pokud je vlajka sešívána, ukazujete při svislém vyvěšení její rub, což nemusí vypadat hezky. Navíc ne všechny vlajky se pro svislé vyvěšování hodí. Pokud vyvěsíte svisle například krajskou vlajku s českým lvem, tak bude lev poněkud nedůstojně ležet na zádech a „nožky mít nahoře“. Pravidla o přetáčení vlajek se pak mohou lišit i mezi jednotlivými zeměmi, proto je lepší všechny vlajky umístit v jejich přirozené podobě – vodorovně.

Středočeský kraj
(svislé vyvěšení)

Pro pokročilé:

Jednou z mála zemí, která kvůli problémům se svislým vyvěšováním přijala speciální variantu vlajky, je Slovensko. Tato varianta (štátná koruhva – státní korouhev) má štít znaku otočený o 90 stupňů, který je tak i v tomto případě ve své přirozené poloze. Na rozdíl od univerzální české vlajky, na Slovensku tak můžete použít buď státní vlajku pouze vodorovně nebo státní korouhev pouze svisle.

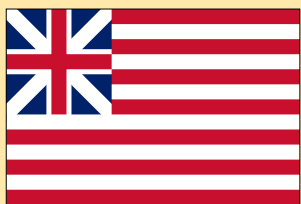

Str. 2 **SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ**
Vlajka hvězd a pruhů

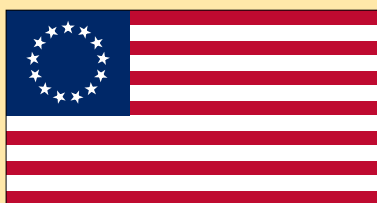
Str. 3 **AMERICKÁ VLAJKA**
INSPIRUJÍCÍ

SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ

Vlajka hvězd a pruhů

Vlajka USA 1775–1777

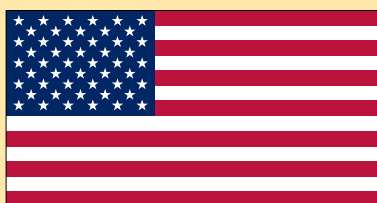
Vlajka Betsy Ross 1777

Vlajka USA 1795–1818

Vlajka USA s 50 pruhů

Současná vlajka USA

Po britské vlajce si v tomto čísle představíme vlajku americkou. Vlajce Spojených států amerických se někdy přezdívá vlajka hvězd a pruhů. Původní vlajka třinácti britských kolonií byla vytvořena z britské obchodní vlajky přidáním bílých pruhů tak, aby obsahovala celkem třináct pruhů – jeden za každou kolonii. Všimněte si, že britská vlajka ještě neobsahovala kříž svatého Patrika (viz minulé číslo). Tato vlajka zůstala v platnosti i po vyhlášení nezávislosti 4. července 1776 a změnila se až 14. června 1777, kdy bylo rozhodnuto o nahrazení anglického a skotského kříže třinácti hvězdami.

Přestože poloha hvězd nebyla pevně stanovena, patrně nejznámější variantou je tzv. vlajka Betsy Rossové podle švadleny, která měla údajně ušít první vlajku s hvězdami a pruhy. Poté, co se ke Spojeným státům přidaly Vermont (1791) a Kentucky (1792), změnil se 1. května 1795 počet pruhů i hvězd na patnáct. Následně zůstala vlajka po mnoho let neměnná, přestože států přibývalo. Panovaly obavy z toho, že narůstající počet pruhů by učinil vlajku nevýraznou – pruhy by na dálku splývaly. Pro představu si můžete vlevo prohlédnout, jak by vypadala vlajka dnes – s padesáti pruhy.

Teprve v roce 1818 bylo na vlajku doplněno dalších pět hvězd, ale počet pruhů byl stanoven pevně na třináct jako symbol původních třinácti kolonií. V případě přijetí nových států se měl počet hvězd na vlajce měnit vždy na Den nezávislosti. Později se ustálila i poloha hvězd. Po vstupu Nového Mexika a Oklahomy měla vlajka mezi lety 1912 a 1959 48 hvězd, následně po dobu jednoho roku 49 hvězd (Aljaška) a od roku 1960 má padesát hvězd (Havaj). Tato verze je od roku 2007 nejdéle neměnnou vlajkou Spojených států po verzi s 48 hvězdami.

Americká vlajka inspirující

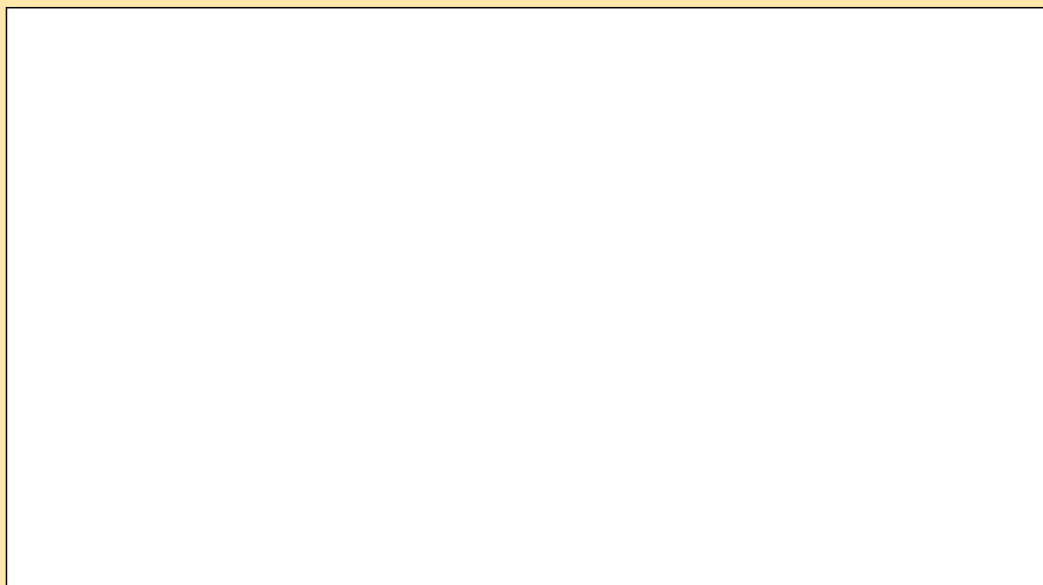
Vlajka USA inspirovala svou podobou vlajky dalších států. V případě Salvadoru (v letech 1865–1912) došlo k záměně červené a modré barvy. Republika v Brazílii byla vyhlášena v roce 1889 pod vlajkou, kde červeno-bílé pruhy nahradily pruhy v tradičních brazilských barvách – zelené a žluté. Liberijská vlajka z roku 1847 má pouze jedenáct pruhů a ve čtvercovém poli pouze jednu hvězdu. Možná inspirace vlajkou USA je patrná i na vlajce Malajsie. Pruhů je na ní od roku 1963 čtrnáct a místo čtrnácti hvězd je v kantonu jedna hvězda se čtrnácti cípy (a půlměsíc).

Zřetelnou inspiraci vidíme i na vlajce Kuby z roku 1849. Pouze se osamělá hvězda (jak se vlajce přezdívá) přesunula do žerd'ového trojúhelníku a došlo k záměně červené a modré barvy. K americkým barvám se vrátila vlajka Portorika, která vznikla podle kubánské vlajky v roce 1895. Kombinaci hvězdy v modrém poli s bílým a červeným pruhem naleznete od roku 1817 na vlajce Chile. Od roku 1839 je i na oficiální vlajce tehdy nezávislého státu Texas, který byl připojen k USA v roce 1845.

Věděli jste, že vlajku inspirovanou americkým vzorem mohlo mít i Československo? Hvězdy a pruhy se objevovaly především v návrzích v USA žijícího grafika Vojtěcha Preissiga. Ten nejprve navrhl vlajku amerických Slováků se čtyřmi hvězdami (Čechy, Morava, Slezsko, Slovensko). Ta měla v podobě bez hvězd reprezentovat Slovensko na české bílo-červené vlajce, jak bylo navrhováno ještě v roce 1920. Mezi návrhy z roku 1919 pak můžeme nalézt vlajku, která je velmi podobná vlajce Portorika. Má celkem sedm pruhů, protože pouze ty červené reprezentují čtyři historické země (podobně jako čtyři hvězdy v klínu).

Česká vlajka s hvězdami a pruhy...

Americká vlajka inspirovala vlajky po celém světě. Jak by mohla vypadat vlajka Česka či vlajka tvého kraje nebo města, kdyby se nechala inspirovat vlajkou USA?

Salvador 1865

Brazílie 1889

Libérie

Malajsie

Kuba

Portoriko (USA)

Chile

Texas (USA)

Vlajka amerických Slováků

Návrh V. Preissiga na vlajku Československa

Pozvěte si nás do školy

V rámci projektu Vexiklub Junior nabízí Vexilolognet.cz ve spolupráci s Českou vexilologickou společností oživení výuky pro žáky základních a středních škol. V současné době máme připravenou nabídku několika modulů:

Modul 1 Vexilologie: představení vexilologie jako nauky o vlajkách, seznámení žáků s typologií státních vlajek, jejich významem v mezinárodních vztazích a s jejich symbolikou.

Modul 2 Asijské vlajky: zábavnou formou kvízu o asijských vlajkách rozšiřuje žákům znalosti o právě probírané látce v rámci zeměpisu.

Modul 3 Navrhni školní vlajku: pomocí seznámení žáků s pravidly tvorby vlajek na konkrétních příkladech jsou žáci schopni navrhnout pro svou školu odborně správnou vlajku. Příklady dvou takto realizovaných vlajek naleznete vpravo dole, třetí je v procesu příprav.

Modul 4 Naše vlajka a její historie: seznámení žáků s původem a historií naší státní vlajky včetně alternativních návrhů.

Jednotlivé moduly lze libovolně kombinovat do dvoumodulových bloků pro použití napříč předměty, především v rámci výuky zeměpisu, dějepisu, občanské nauky a výtvarné výchovy. Po dohodě je možné zajistit výuku samostatného modulu v navazujících hodinách pro odlišné třídy. Vždy klademe důraz na přizpůsobení bloků požadavkům konkrétních pedagogů a potřebám jednotlivých ročníků a škol. Radi pro vás připravíme i moduly úplně nové.

Základní cena standardního dvoumodulového bloku (2x45 minut) činí 1 000 Kč.

Pokud si myslíte, že by uvedené moduly mohly ozvláštnit výuku na vaší škole, prosíme o předání nabídky příslušným pedagogům (vyučujícím uvedených předmětů a/nebo třídním učitelům). V případě dotazů nás neváhejte kontaktovat na e-mailu info@vexilolognet.cz nebo na telefonním čísle 776 155 161. Více se dočtete také na www.vexilolognet.cz/vexiklub/

Realizované projekty vlajek pro školy:

ZŠ a ZUŠ Líbeznice

ZŠ Vratislavova
Praha 2

ZŠ Nad Přehradou
Praha 15 (v přípravě)

Vexík č. 3 - duben 2025
Vydává Vexilolognet.cz

Web: www.vexilolognet.cz/vexiklub/
E-mail: info@vexilolognet.cz
Redaktor: Petr Holas
Výtvarná úprava: Kryštof Huk